

Lut kowmunyň kyssasy

Category: Edebi makalalar, Kitapcy, Medisina, Nukdaýnazar, Sözler
написано kitapcy | 21 январа, 2025

Lut kowmunyň kyssasy LUT PYGAMBER WE ONUŇ AZGYN KOWMY

"Lutuň şähri zynadyr, bary gitdi berbada..."
Gurbanaly Magrupy.

► LUT PYGAMBER (a.s)

Lut pygamberiň ady arap elipbiýinde: لوط, ibrany elipbiýinde: לוֹט görnüşinde ýazylýar. Lut pygamber (a.s) häzirki Ysraýyl bilen Iordaniýanyň aralygynda ýaşan kowuma ugradylan pygamberdir. Ol Ybraýym pygamberiň garyndaşlaryndandyr, şol sanda Lut Ybraýymyň pygamberligine iman getirenleriň ilkinjisidir. Lut kowmunyň heläk ediljekdigi baradaky habary pygambere ýetirmäge giden üç sany perişde ilki Ybraýym

pygamberiň ýanyna sowlup, oňa Yshak atly oglunyň boljakdygyny buşlaýarlar.

Ýewreý we hristiýan ynanjynda Lutuň pygamberligine ynanylmaýar.

• Lut pygamberiň "Töwratdaky" we "Köne Ähtdäki" keşbi

Lut pygamberi "Töwrat" Terahyň ogullaryndan Haranyň ogly we Ybraýymyň inisi diýip görkezýär. Haran Ur şäherinde ýogalandan soňra Terah ogly Ybraýymy we agtygy Luty alyp Harrana gelýär. Terah ýogalandan soň bolaa Ybraýym inisini alyp Kengan diýaryna göç edýär. Lut Ybraýym pygamber bilen bile Müsüre hem gidip gelýär. Müsürden Kengana dolanan Ybraýym bilen Lutyň birnäçe süri goýunlary we sygyrlary bolupdyr. Emma sebitde süýji suwly guýularyň azlygy zerarly olaryň çopanlarynyň arasynda oňuşmazlyk döränsoň, Lut agasynyň ýanyndan aýrylyp, Sodom we Gomorra şäheriniň golaýlaryna göçýär. Sodom, Gomorra, Adma, Tseboim, Bela şäherleriniň ilatynyň Elam patyşasy Kedorlaomere garşy turuzan gozgalaňynda ýesir düşen Luty Ybraýym pygamber gelip azat edýär. "Töwratda" Sodom we Gomorra şäherleriniň ilatynyň her dürli ahlaksyzlygyň, ylaýta-da jynsy ahlaksyzlygyň soňky derejesine baryp ýetendigi barada gürrüň berilýär. Sodom we Gomorrany jezalandyrmak üçin ugradylan perişdeler adam keşbine girip ilki Ybraýymyň öýünde düşleýärler. Olar Ybraýyma Sodom we Gomorranyň günäleriniň juda çökderdigini we Hudaýyň olary ýok etmekçidigini aýdanlarynda, Ybraýym pygamber ol ýerde gowy adamlaryň bardygyny aýdyp, bu gazaply karardan dänilmegini haýys edýär. Perişdeler oňa tutuş halkyň arasyndan on sany gowy adam çyksa şäheriň heläk edilmejegini aýdýarlar. Emma bu azgyn halkyň içinden bary-ýogy on adamam çykmaýar. Şol gije Sodoma baran adam sypatly perişdeler Lutyň öýüne myhman bolýarlar. Sodomlylar Lut pygamberiň öýüniň daşyny gabap, ondan gelen myhmanlary özlerine bermegi talap edýärler. Çünki ençeme ýyllaryň dowamynda beçebazlygy özlerine pişe edinen bu azgynlar gelen myhmanlaryň perişdediginden habarlary ýokdy we olary öz hapa işlerine bulaşdyraslary gelýärdi. Myhmanlaryny

goramaga çalyşan Lutyň gapysyny döwmäge çalyşan mähelläni gören perişdeler Luty içeri alýarlar we daşardakylaryň gözünü kör edýärler. Soňra perişdeler Lut pygambere şäheriň ýer bilen ýegsan ediljekdigini, şonuň üçinem derhal paty-putylaryny alyp şäheri terk etmekligi buýurýarlar. Aýalyny we iki gyzyny alyp şäherden gyssagly daşlaşan Luta yzlaryna bakmazlygy hem berk tabşyrýarlar. Lut pygamber berilen möhletde şäherden ara açmagyň mümkin däldigini düşünp, golaýdaky Tsoar atly şäherjige gidýär. Olar şäherden çykan badyna Sodom ve Gomorranyň üstüne asmandan kükürt we ot ýagyp ugraýar. Iki şäherde-de janly-jandar bar bolsa barsy ýok edilýär. Ýolagçylyk pursatynda Lutuň aýaly perişdeleriň tabşyrygyna eýermän yzyna bakýar we duran ýerinde duzly daşa öwrülip galýar.

"Töwratyň" "Tekwin" kitabynda Lut pygamberiň iki gyzy bilen bile Tsoar şäherjiginde galman bir gowaga ýerleşendigini aýdýar. Ýewreý ynanjynda Lutyň neslini dowam etdirmek üçin onuň gyzlarynyň kakasyna şerap içirip serhoş edendiklerine we öz huşunda bolmadyk Lut bilen ýakyn gatnaşykda bolandyklaryna, bu gatnaşykdan göwreli bolan uly gyzynyň Moab atly ogul dograndygyna, kiçi gyzynyň bolsa Ammon atly ogul dograndygyna ynanylýar. Allanyň päk pygamberlerine myjabat ýapmakda we ýalan hekaýatlary toslap tapmakda öňlerine adam geçirmedik tüpbozar ýewreýleriň adamzada beren ýalan hekaýatlarynyň diňe birjesi bolan bu aýylganç toslama öz kökünü Kengan diýarynda has öň ýaşan bir kowumyň gadymy mifologiýasyndan alyp gaýdýar. Ol mifologiýada hudaý Eliň özüne "kaka" diýen iki zenan bilen ýakyn gatnaşyk edendigi we ondan daň ýyldyzy manysyny berýän "Säher", alagaraňkylyk diýmekligi aňladýan "Şalim" atly iki ogluň dogandygy barada aýdylýar. Bolgusyz bir hekaýaty Allanyň kelamy bolan "Töwrata" sokmakdan utanmadyk başbozar ýewreýler moablylaryň we ammonlylaryň ata-babalary bilen Ysraýyl ogullarynyň Müsürden çykyp gaýdan döwrüne baryp direýan, soňky döwürlerde-de dowam eden duşmançylyklaryna tutaryk edinmekden zerre ýaly müýn duýanoklar. Hamala Lut Ybraýym pygamberiň ýanyndan aýrylyp başga ýere göçenden soňra onuň ýewreýleriň gözünde gadyry gaçýarmyşyn. Şonuň üçin onuň ömrüniň soňky

ýyllary barada "Töwratda" beýan edilen bölümler saklanyp galmandyr (ýa-da bilgeşleýin ýok edilipdir).

Rowaýata görä 142 ýaşap aradan çykan Lut pygamberiň mazary El Halylyň gündogaryndaky Beni Naim obasynyň ýakynyndadyr.

• Lut pygamberiň "Gurhandaky" keşbi

"Gurhan" Lut pygamberiň adyny pygamber hökmünde 27 ýerde agzap geçýär. Şeýle biziň mukaddes kelamymyz Lut pygamberiň "Töwratda" aýdylyşy ýaly agasy Ybraýym bilen çopanlarynyň arasynda bolan oňuşmazlyk sebäpli däl-de, pygamberlik missiýasy bilen Sodoma gitmeli bolandygyny aýdýar. Lut pygamber kowmuna Hudaýa garşy gitmekden saklanmaklaryny, özüne iman getirilmegini, aýallaryň deregine erkek bilen erkegiň ýakyn gatnaşykda (beçebazlyk) bolmagyň ullakan azgynlykdygyny we külli günädigini aýdyp, bu ahlaksyzlyklardan daşlaşmaga çagyryýar. Azgynlykdan ýaña gözleri gapylan kowum bolsa oňa bu işlere garşy propogandany dowam etdirse ony başga ýere sürgün etjekdikleri, eger aýdýanlary dogry bolsa, onda Allanyň haýal etmän özlerine bir alamat görkezmegini isleýändigleri barada aýdýarlar. Ahlaksyzlygyň iň soňky menziline baryp ýeten bu nadan halkyň düzelmejegini duýan Lut pygamber Alladan olara jeza bermegini dileg edýär. Allatagala munuň üçin üç sany perişdäni ugradýar. Perişdeler ilki ýaş ýigidiň syratynda ilki Ybraýym pygamberiň öýünde düşläp geçýärler we oňa Yshak atly oglunyň boljakdygyny buşlamak bilen birlikde özleriniň Lut kowmuny ýok etmek üçin ugradylandyklaryny mälim edýärler. Hezreti Ybraýym (a.s) Lutyň hem olar bilen bile ýaşaýandygyny nazarda tutulmagyny we ol kowmuň aman galmagy üçin towakga edýär. "Gurhanda" ýer almaýanam bolsa, yslam çeşmeleri Ybraýym pygamberiň ol şäherlerden 400 sany gowy adam çyksa ol kowmuň heläk edilmezligini haýyş edipdir. Perişdeler onuň bu haýyşyna garşylyk bildirmeýärler. Hernäçe jan edilse-de ol ýerden 400 beýle-de dursun, 10 sany ýagşy gylykly adam hem çykmaýar. Ýogsa perişdeler 10 sany imanly adam çyksa şäherleriň ýok edilmejekdigini Ybraýym pygambere aýdan ekenler. Perişdeler ahyrsoňy Alladan Sodomyň ýok edilmegi barada emir gelendigini,

ol ýerden diňe Lut pygamberiň maşgalasynyň halas ediljekdigini aýdýarlar.

Allanyň perişdeleri soňra Lut pygamberiň ýaşaýan şäheri Sodoma gelýärler. Pygamber öň duş gelmedik del myhmanlary öýüne myhman alýar. Lut pygamberiň öýüne üç sany ýaş ýigidiň gelendigini eşiden azgyn halk onuň öýüniň daşyny gabap, myhmanlaryň özlerine berilmegini talap edýärler. Myhmanlaryny gorajak bolup, ejiz we goragsyz halda galan Hezreti Lut (a.s) olara gelenlere degmezligi, eger isleseler öz gyzlaryny berip goýberjekdigini mejburi ýagdaýda aýdýar. Azgyn sodomlylar bolsa soňy azap bilen gutarjak gorkunç talaplaryndan dänmän, şol bir aýdanlaryny tutup durýarlar, hatda zor bilen öýe kürsöp girmekçi bolýarlar. Ýagdaýy synlap duran perişdeler öýüň daşyny gurşap duran mahluklaryň gözlerini kör eýläp, olary yza serpikdirýärler. Lut pygamber wagt ýitirmän goş-golamyny ýygnap ýola çykýar. Daň atýança azgyn kowmuň depesine ot syçrap duran uly-uly daşlar we gaýnaýan palçyklar ýagýar. Lut pygamberiň aýaly hem heläk edilenleriň hataryna goşulýar... Beýik söz ussadymyz Hezreti Magtymguly Pyragynyň (aleýhi rahman) "Golda bary bolmasa" diýen goşgusynda Sodom we Gomorra şäherleriniň weýran edilişi barada şeýle setirler bar:

"Bibat bolup, döner Lutuň şährine,
Her ölkäniň häkim äri bolmasa".

• **Lutyň kyssasynyň yslam kitaplaryndaky beýany:**

...Bu harasat Hezreti Luta ynanmaýanlara we oňa garşy her äden

ädimlerinde şer işleri etmekden irmeýänlere inderiljek azabyň buşlukçysydy...

Ýaşan şäherine gaýdyp ýüzi düşmezlik üçin ýola çykan maşgala Allanyň adyny zikir edişlerine, haýdaşyp bir ýerlerik barýardylar. Maşgalanyň başy Hezreti Lut mahal-mahal maşgalasyna "Birden yzyňyza bakaýmaň!" diýip sargap gelýärdi. Yzda galanlaryň ýer bilen ýegsan edilmegi üçin indi sagatlar däl-de minutlar galypdy. Ýene az salymdan bütin kowum bir adam hem aman galman, iki dünýäde-de alynlaryna gara tagma bolup ýapyşjak ebedi näletiniň astynda ýok bolup gitmelidi...

Harasat barha möwjeýärdi. Asmandan ýagyp başlan aýratyn bellikli daşlar kime degjegini bilip inýärdi, olaryň hersiniň öz urmaly adamy bardy. Harasat-tupan şäherlileri aýaga galdyrdy. Şol wagt Jebraýyl perişde (a.s) tutuş şäheri, köki-damary, öýi-öwzary, janly-jemendesini bilen goparyp al-asmana çykarypdy... Allatagala bu aýylganç görnüşi bize "Gurhanda" şeýle bildirýär:

"Biziň azap emrimiz gelen wagtynda o şäheriň üstüni astyna getirdik we üstüne bişirilen, bellikli kerpiç böleklerini ýagdyrdyk".

(Seret: "Hud" süresi 11/82).

Hezreti Lut "Birden yzyňyza bakaýmaň!" diýip öwran-öwran sarganam bolsa, şäheriň tepbediniň okalan pursatynda Lut Pygamberiň aýaly Wahile yzyna gaňryldy. Gaňrylsa-da gaňryldy welin, hiç zat görüp bilmedi, çünki ol şol demde doňňara daşa öwrülip galypdy...

Öz döwrüniň ýalkananyň bagtly zenanlarynyň biri boljak bolup duran halyna, agzyna gelen nygmaty yzyna depen Wahile şeýdip Allanyň rehmetinden binesip bolup jan berdi. Hezreti Lutyň we onuň gyzlarynyň Allanyň soňsuz nygmatlary bilen Jennetden orny taýyn bolup durka, ol pygamberiň aýalydygyna garamazdan dowzahyň teýinde janyňa aram tapdy...

Ahyretde Hezreti Lut pygamberiň (a.s) hemaýaty astynda Lut kowmundan bir adamam bolmaz we ol iki sany gyzy bilen özbaşdak bir ymmat halynda Allanyň huzurynda direljekdirler..

Munda Hezreti Lutyň ýazygy ýokdy. Onuň wezipesi-de her

pygambere buýrulyşy ýaly Allanyň dinini we emirlerini adamlara mälim etmekden ybaratdy. Elbetde hiç kimi zor bilen, urup-sögüp dogry ýola salyp bolmajakdygy hemmä mälim zat. Allanyň özi hem muňa razy dälidi...

* * *

Lut kowmy şol wagta çenli hiç milletiň etmedik işini, şol sanda ar-namysly adamlaryň ýigrenç bilen seretjek aýylganç bir günäsini adat halyna getiripdiler. Adamyň ýaradylyş tebigaty munuň ýaly iniňi üýşendiriji pis gatnaşykdan diňe ýigrenç duýýar.

Emma adamlaryň içinde şerden, pyssy-pyjurlyklardan keýp alýan, gabahat iş etmese günü geçmeýän azgyn ruhly kişilerem az dälidi. Munuň ýaly adamlar Allatagalanyň buýruşy ýaly görnüşde aýal-erkek gatnaşygyndan kanagatlanman, erkek bilen erkegiň är-aýal ýaly ýaşaşmagyndan kanagat tapyp, haýwanlarda-da duş gelmedik bir ýoluň başyny başlapdylar we bu azgynlykdan gaýtarmak üçin özlerine ugradylan pygamberi diňlemän ýer bilen ýegsan bolup gidipdiler...

Häzirki wagtda ol şäherleriň ýerleşen ýerinde "Lut köli" (Öli deňizi) ýerleşýär. Köl ol ýerde ýok edilen azgyn ruhly kişileri ýatladyp durmak üçin bina edilen ýadygärlik ýaly bolup häli-häzirlerem garalyp ýatyr... Olar nä derejede maňlaýy gara, bedibagt kowum bolup ýaşan bolsalar, kölem şol derejede betbagtlygyň ýatlamasy bolup aňlara siňip gidipdir. Müňlerçe ýyl bäri dowam edip gelýän porsy ys ol ýere gelýän syýahatçylara ol azgyn kowmy ýatladyp dur...

Suwuň ýüzünde olaryň kirli maslyklaryndan ýaňa hapa läbik gatlagy emele gelipdir we muny görenleriň aňynda juda erbet täsir galdyrýar. Janly-jandaryň ýaşap bilmeýän bu köli dünýäniň iň şor deňzindenem alty esse duzludyr. Açyk deňizlerde duzlulyk derejesi 37 % bolsa, Lut kölüniň duzlulyk derejesi 240 %. Kölüň astynda häli-häzirlerem lakyrdap gaýnap duran gara läbik we kölüň dörtden bir bölegini tutup duran duz kölüň suwlarynyň tolkun atmagyna-da ýol berenok...

Jebraýyl perişdäniň şäheri eliň aýasyna göteren ýaly göterip,

soňam başyndan aýlap pylçap urmagy netijesinde deňiz derejesinden 394 metr çuňluga gömlüp galan gargyşsiňen kowumyň porsy yslary ol ýere syýahat edýänlerde aýratyn täsir galdyrýar. Megerem ybrat almak üçin adamzada şundan uly sapak ýok bolsa gerek...

Bu köle dürli döwürlerde dürli-dürli atlar dakylpydyr. Hemişe ýürek bulanjy ysy aňkap durandygy üçin "el-Buhaýratül-Müntine" ("Porsaýan köl") diýip atlandyrypydylar. İçinde hiç hili janly-jandar ýaşamaýandygy üçinem "el-Bahrul-meýit" ("Öli deňiz"), suwuň ýüzüni gap-gara läbik (mazut) tutup durandygy üçin bolsa "Asfalt köli" diýipdirler. Şeria derýasynyň her günde 6.000.000 kub metr suw guýmagyna garamazdan asyrlaryň dowamynda bu kölüň tagamyny, ysyny, duzuny üýtgedip bilmändigi üçin "Duz köli" diýip atlandyrypydylar. Şek-şübhesiz, bu köl mundan beýlägem gelejekki nesillere göz üçin şu ýagdaýyndan üýtgemän galsa gerek...

Süýji suwly Şeria derýasyny göreniňde nämüçindir ony Hezreti Lut pygambere (a.s) meňzedesiň gelýär. Hudaý tarapyndan ugradylan pygamber olaryň ruhuny hiç hili arassalap bilmändi, Şeria derýasy hem olaryň ýürekbulanjy wekili hökmünde barlygyny dowam etdirip gelýän köle hiç hili peýda edip bilenok...

Lut kowmy eden etmişleriniň jezasyny çekenden soňra, bu aýylganç günäniň soňuna nokat goýlupmydy we şondan soň olaryň bu azgynlygyny dowam etdirjek hiç kimiň bolmajakdygyna kepil geçýän barmydy? Elbetde, ýok! Haýsydyr bir seriň tohumy ekilenden soňra ony dünýäden köki-damary bilen sogrup taşlamagyň mümkin däldigini XXI asyra çenli görülen ähli tejribeler subut edýär. Eýsem din, ahlak, medisina, ykdysadyýet taýdan "Gürrüňsiz zyýanly!" etiketkasy ýelmenen we "Ölüm howpludygy" ylmy deliller arkaly subut edilen zyýanly endikleriň haýsysy düýbünden ýok bolup gitdi?!

Ýeri onsoň nädip Lut kowmunyň azgyn ruhly adamlara miras goýup giden beçebazlyk keseli ýok bolup gitsin?!. Arakhorluga, humarly oýunlaryň, jelepçiligiň, narkotiki maddalary ulanmagyň häzirki döwürde adaty zat bolup galşy ýaly gomoseksualizm hem indi dünýä jemgyýetçiliginiň dürli gatlaklarynyň arasynda

adaty zada öwrülip baryandygy juda gynandyryjy ýagdaýdyr. Hut şonuň üçinem Resulalla (s.a.w) jemgyýetde bir erbetligiň başyny başlamaga sebäp bolanlara, heniz hiç kimiň bilmeýän ahlaksyzlygyny ýola goýandygy üçin olaryň gerdene ol etmişi eden günäkärleriň günäleri ýaly günäniň ýüklenjekdigini aýdypdyr. Gomoseksualizm (beçebazlyk) bu nukdaýnazardan seredeniňde jemgyýeti erbetlige tarap äkitjek iň howply ýollaryň biridir.

Bu azgyn kowmuň pişesini häzirki günlerdäki dowam etdirijileri ýaşaýan döwrümiziň iň gorkunç we emi tapylmaýan keseli bolan AIDS keselini jemgyýetiň başyna musallat etdiler. Angliýa, Gollandiýa ýaly özlerini medeniýetiň sallançagy hasap edýän ýurtlar erkek bilen erkegiň nikalaşyp ýaşaşmagy üçin ýörite kanun kabul edýär. Häzir Ýewropada 12, dünýäde 17 ýurt şeýle nikanyň baglaşylmagyna kanun esasynda rugsat berýär.

2017-nji ýylyň iýul aýynda Malta döwleti hem katolik buthanasynyň nägileligine bakmazdan parlamentiň biragyzdan kabul etmeginde (67 deputat makul ses, 1 deputat garşy ses) şeýle ýurtlaryň hataryna goşulanyny kem görmedi. Belki-de, bu göz önüne getirip bolmajak ahlaksyzlyk resmi ýagdaýda kabul edilýän we oňlanylýan bolsa, onda bu dünýäniň başyna inderiljek ýene bir belanyň gelmegine çakylyk ugratmakdan başga zat däldir.

AIDS keseliniň Ýewropanyň, Amerikanyň iň ösen ýurtlarynda aşa köp ýaýranlygy we olaryň muny şu döwrüň bolaýmaly adaty keselleriniň biri hasaplamagy diýseň oýlandyryjydyr...

Tutuş Lut kowmy bu azgynlykdan el çekmändigini üçin ýok edilmänmidi näme?!

Beýik Allatagala musulman ymmatyny, şol sanda bizi we biziň Garaşsyz ýurdumyzy, mähriban türkmen halkymyzy olar ýaly belalardan we ol azgynlaryň gelip ýeten derejesine düşmekden gorasyn!

Şu ýerde bir zady aýratyn nygtap geçmek gerek. Lut kowmunyň ählisi bu pis pişe bilen meşgul bolupmydy? Elbetde bu soraga oýlanman "Hawa!" diýmek mümkin däl. Çünki tutuş halk boýunça alanda heniz sallançakda ýatanlaryň, 3-5 ýaşly we ak-garany saýgarmaýan çagalaryň bardygyny unutmazlyk gerek. Belki-de

aýallar bu pişäniň daşynda galypdylar. Belki-de erkekler aýallara hem erkeklere ýanaşan taraplaryndan ýanaşýardylar. (Alymlaryň bir topary bu azgyn kowmuň gomoseksualizmi pişe edinmezden 40-50 ýyl çemesi ozal olaryň öz aýallaryna arka tarapdan ýanaşyp başlandyklaryny çak edýärler. Erkek degmänsoň aýallaram teletinbazlygy (lezbiýankaçylyk, ýagny aýal bilen aýalyň ýanaşmagy) özlerine pişe edinipdirler. Arka tarapdan ýanaşmagyň gomoseksualizme alyp barýandygyny medisina hem tassyklaýar).

Heläk bolmalyalaryň arasynda jynsy gatnaşygyň tagamyny bireýýäm unudan bili бүкүк garrylar hem ýok däldi.

Emma bir hakykat bar: Sodom halkynyň arasynda Hezreti Lutyň Hak ýola çagyryşyna iman getiren ýekeje adamyň tapylmaýşyndan has beteri, iň bolmanda gizlinlik bilen Hezreti Luty tapyp, oňa "men seniň aýdýanlaryňa iman edýärim, ýöne bu edepsizleriň garşysyna çykмага çekinýärim" diýenem tapylmandy ahbetin!..

Olaryň ýer bilen ýegsan edilişini "Gurhan" şeýle beýan edýär: "Ol ýerde bolan möminleri çykardyk, bir ýeke-täk öý halkyndan başga musulman bolan hiç kimi tapmadyk".

(Seret: "Zariýat" süresi 51/35-36).

Allatagala ýene şeýle diýýär:

"Bir pitne we beladan saklanyň, çünki bela gelende sizden diňe zulum edenlere degmez, umumy bolar. Şuny gowy biliň: Allanyň jezasy iň beterdir..."

(Seret: "Enfal" süresi 8/25).

Lut kölüniň ahyrete çenli adamzada göz üçin durjakdygy barada-da "Gurhanda" aýdylýan ýeri bar:

"Ol ýerde yza beriji azapdan gorkanlar üçin bir nyşan we alamat goýduk".

(Seret: "Zariýat" süresi 51/37).

Hezreti Lut (a.s) azgyn kowmuň arasyndan çykansoň nirä gidipdir? Giden ýerinde oňa iman edenler bolupdyrmy? Bular barada hiç hili maglumat ýok. Çünki "Gurhanda-da", Hadyslarda-da bu barada berilen habar ýok.

• Peýdalanylan edebiýat:

"Pygamberler taryhy", 2-nji tom.

* * *

Biz ýokarda "Pygamberler taryhy" atly kitapdan Lut pygamber we onuň azgyn kowmy baradaky maglumatlary terjime etdik we bu baradaky işimizi beýleki çeşmelerden alynan maglumatlar bilen hasam baýlaşdyryp taýýarladyk. "Pygamberler taryhynda" Lut kowmunyň içinde toba eden ýekeje-de adamyň bolmandygy aýdylýar. Emma "Yslamda maşgala we pynhan gatnaşyklar" kitabynda Lut pygambere iman eden 14 adamyň bolandygy aýdylýar. Bularyň haýsy dogry bolanda-da ol azgyn kowmuň heläk edilendigi welin hakykat. Ady agzalan kitapda Lut kowmunyň başyna inenler çeper eser derejesinde we iňňän täsirli suratlandyrylypdyr. Şonuň üçin ol kitapdan eden terjimämizi-de siziň dykgatyňyza ýetirmegi makul bildik:

► LUT KOWMUNYŇ SOŇY

Lut pygamber Ybraýym pygamberiň agasynyň ogludyr. Ömri we pygamberligi häzirki Iordaniýanyň çäklerinde galan Lut kölüniň töwereginde bolup geçipdi. Häzir şor suwlaryň gurşap alan ortaça ululygyndaky bu meýdanyň ýerinde mes toprakly oasiz bardy we şol döwrüň möhüm şäherleri ýerleşýärdi. Ol şäherleriň ady Sodom, Gomorra, Didom, Sana we Dinadyr.

Arheologik gazuw-agtaryş işleriniň netijesinde Sodom we Gomorra şäherleriniň galyndylaryna duş gelindi.

"Gurhanda" Lut kowmundan şeýle söz açylýar:

"Siz Jenaby Hakyň siziň üçin ýaradan zenanlaryny taşlap, adamlaryň içinden erkeklere ýanaşýarsyňyzmy? Hakykatdanam, siz Allanyň bellän çäklerinden aşan kişilersiňiz". Diýipdiler: "Eý Lut, sen bu çagyryşyňdan el çekmeseň, seni sürgün etjekdigimize kasam içýäris". Lut şeýle diýdi: "Elbetde, bu ýigrenji pişeleriňize garşy elimden geldigiçe göreşjekdirin. Eý Allahym!.. Meni we maşgalamy bularyň endik edinen pis işleriniň bir gün getirjek bela-beterinden gora". Şonuň üçin

biz Luty we onuň maşgalasyny halas etdik.

Yzda galanlaryň arasynda diňe bir är-aýal bardy. Soňra yzda galanlaryň barsyny ýok etdik. Üstlerine bolsa şeýle bir ýagys ýagdyrdyk... "Jezasy gijikdirilenleriň başyna ýagan peläket ýagmyry neneňsi erbet zat!..."

(Seret: "Şuara" süresiniň 165-173-nji aýaty).

Lut kowmy Jenaby Hakyň "Gurhanda" aýdyşy ýaly erkekler bilen ýatyp-turardylar, jynsy taýdan juda azypdylar. Bulardan başga-da erbet endikleri kändi. Emma heläkçilige duçar bolmaklaryna bolsa, olaryň beçebazlyk endikleri sebäp bolupdy.

Bu gürrüň berjek hekaýatymyz arkaly siziň bilen bilelikde Hezreti Lutyň bu azan kowuma garşy alyp baran göreşiniň soňky günlerine syýahat edeliň...

• Oslagsyz gelen myhmanlar

Lut kowmy ilkinji adaman bári kada öwrülen aýal-erkek jynsy gatnaşygyndan el çekip, zenan bilen zenanyň, erkek bilenem erkegiň jynsy islegini kanagatlandyrmak formasyna geçipdiler. Olar Hezreti Lutyň duýduryşlaryna, wagyz-nesihatlaryna garamazdan, bu masgaraçylykly endiklerini goýbolsun etmeýärdiler.

Şeýdibem her bir zady owalyndan bilip duran Beýik Allatagalanyň kesgitli we üýtgeşsiz höküminiň amala aşmaly wagty gelip ýetipdi...

Hezreti Lutyň azgyn kowmy Allanyň gazaby bilen tutuşlaýyn ýok bolup gitmelidi we dowzah odunyň ýakyp-ýandyryjy çuňluklaryna ebedilik gömlüp galmalydy.

Beýik Allatagala bu kesgitli kararyny mälim etmek we özüne iman eden birnäçe ýakyn adamlary bilen bile, ýok edilmegiň önüsyndasynda duran etmişli şäherden çykmagy duýdurmak üçin Hezreti Lutyň ýanyna üç sany perişde ugradýar. Perişdeler ýaş we görmegeý üç ýetginjegiň keşbine girip ýere inýär.

Beýik Allatagalanyň üç perişdesi bolan Jebraýyl, Mikaýyl we Ysrafyl agşamara uçurlary Sodom şäheriniň etegindäki Sodom derýasynyň boýuna geldiler. Suwuň başynda bir ýaş gyz küýzesini suwdan dolduryp durdy. Bu görmegeý gyz Hezreti Lutyň

uly gyzy Reýýady. Körpe gyzy Uzeýýa bolsa çadyrda galyppy. Perişdeler küýzesini suwdan dolduryp duran Reýýa ýakynlaşyp, şeýle diýýärler:

– Eý, gyz! Bu ýerlerde gije myhman bolar ýaly ýer tapyp bolmazmyka?

Reýýa:

– Elbetde bolar. Men gidip kakam Lut bilen gepleşip geleýin. Ýöne men gelmäňkä şähre giriji bolaymaň – diýip jogap berýär.

Perişdeler ondan:

– Kakaňyz Lut nirede? – diýip soraýarlar.

Reýýa bolsa:

– Ýnha şu ekiniň içinde işläp ýör. Oňa garaşyň – diýýär.

Reýýanyň olara şähre girmäň diýmegi ýöne ýere däldi. Çünki bu üç ýolagçy juda görmegeý ýigitdiler. Sodomlylaryň olara hüjüm etmegi ahmaldy.

Reýýa dessine kakasy Hezreti Lutyň işleýän ýerine baryar:

– Kakajanyň, üç sany ýaş ýigit gelip seni soraýarlar. Gije myhman düşmek isleýärler. Üçüsi-de diýseň owadan welin, häzire çenli olar ýaly görmegeý ýigit göremok. Biziň şäherlilerimiz olary görseler hemişeki pisliliklerini etmäge synanyşarlar.

Hezreti Lut:

– Gyzym olary bärlik getir! – diýýär.

Hezreti Lutyň gyzy Reýýa yzyna dolanyp, üç perişdäni kakasynyň ýanyna getirýär.

• Olar näme üçin Hezreti Lutyň ýanyna geldiler?

Çünki Allanyň buýrugy olaryň Hezreti Lutyň öz kowmy hakynda etjek güwäligini diňlemekleri üçindi. Eger Hezreti Lut öz kowmunyň garşysyna güwälik beren ýagdaýynda ol kowum azaba uçramalydy.

Hezreti Lut gelen myhmanlary güler ýüz bilen garşylaýar:

– Gadyrly myhmanlar. Bu ýere çenli gelip ýadansyňyz. Bu gije bizde galyň. Aýaklaryňyzy ýuwup, dync alarsyňyz we ertir irden turup öz ýoluňyza gidersiňiz.

Perişdeler:

– Ýok, gijäni köçede geçirmekçi – diýýär.

Hezreti Lut ýan bermän:

– Gadyrly myhmanlar. Köçe bolmaz, ýörüň, öýe gideliň – diýýär.

Perişdeler:

– Bolýar. Ýör, onda bize öýňüzi görkez – diýip, Hezreti Lutyň yzyna düşýärler.

Soňra Hezreti Lut agşamyň garaňkylygyna duwlanyp bu ýigitleri kowmundan gizlinlikde öýüne äkidýär. Çünki sodomlylar Hezreti Luta: "Sen hiç wagt myhman kabul etmeli dälsiň" diýen şert goýupdylar. Hezreti Lut myhmanlaryny alyp öýüne gelýär we olara biş-düş taýýarlaýar, dessine petir bişirýär. Myhmanlar işdämenlik bilen bişirilen petiri iýýärler.

Hezzet-hormatdan soň Hezreti Lut olara ýüzlenýär:

– Gadyrly myhmanlar. Siz tanalýan kişiler bolmaly öz-ä..?

Perişdeler:

– Ýok. Biz saňa kowmuň ynanmazçylyk edip dilleriniň ujundaky bir meselesiniň çözgüdi üçin geldik. Saňa hakykaty getirdik. Şübhesiz, biz dogry kişilerdiris – diýýär.

Hezreti Lut bolsa:

– Hakykatdanam bu kowum azgyn – diýip gamgynlyk bilen jogap berýär.

Perişdeler oňa:

– Biz ýer ýüzünde bu kowumdan has erbediniň bardygyny bilemzok – diýýär.

Hezreti Lutyň gynanjy esassyz dälidi. Çünki ol öz kowmunyň pis gylyklaryny gowy bilýärdi we ol azgynlaryň bu ýigitlere el degirmeklerinden gorkýardy.

Hezreti Lutyň öýünde myhman barlygyndan onuň özünden, iki gyzyndan we aýalyndan başga hiç kimiň habary ýokdy. Emma Hezreti Lutyň aýaly Aşela imansyz we dönük zenandy. Ol Hezreti Lut myhmanlara hyzmat edip ýören wagtynda assyrynlyk bilen daşary çykyp öňünden çykan kişä:

– Eý, sodomlylar! Biziň öýümize juda syrdam we owadan üç sany ýigit geldi welin, olar ýaly owadan adamy henize çenli görmändim – diýýär.

Owadan erkekleriň aşygy bolan sodomlylar muny eşidip wahahaýlap gülýärler we olaryň gözleri şöhwetden ýaňa

uçganaklap başlaýar. Habar dessine dumly-duşa ýaýraýar. Azgyn halk dört tarapdan Hezreti Lutyň öýüne tarap ylgaşlaýarlar. Az wagtyň içinde Hezreti Lutyň howlusynda adamdan ýaña aýak basmaga ýer galmaýar.

Daşardan bagyryşmalar, hapa-paýyş sözler eşdilýärdi. Sodomlylaryň arasyndan bir daýaw erkek merdiwana dyrmaşyp üşen mähellä bagyrýar:

– Eý sodomlular! Birnäçe ýyl bäri goltugymyzda saklap ýören ýylanymyzyň hakyky ýüzi aýan boldy. Lut hilegäriň, aldawçynyň, hokgabazyň biri... Ol ilki hudaýlarymyza dil ýetirdi. Hudaýlarymyzyň demir we daş böleklerinden ybaratdygyny aýtdy, yzyndanam bizi ahlaksyzlykda aýyplady. Hemmämizi ýigrenji adamlar hasaplady, haýwanlardanam pesdigimizi aýtdy. Rowaýatlarda agzalýan Ad kowmunyň başyna inenleriň Alla diýen toslama hudaýynyň jezasydygyny aýtdy. Bu gün Lut birnäçe ýyl bäri aýyp hasaplap gelyän we bizi Allanyň ady bilen gorkuzyp el çekdirjek bolýan işini özi etmäge synanyşýar. Ol ýa-da gelen üç ýigidi bize berer, ýa-da onuň öýüni başyna ýumrars. Azgynlykdan ýaña gözi gapylyp, näme gygyryp duranyň bilmeýän adam bu gezek Hezreti Luta (a.s) iman edenlere tarap ýüzlendi:

– Eý Lutuň adamlary! Siz aýdyň indi, onuň tarapyndamy, ýa-da biziň? Kim biziň tarapymyzda bolsaňyz, duran ýerini taşlap, bärlik ýanymyza gelsin!..

Bu teklipe köpçüligi bir pursatlyk dymyşlyga saldy. Her kim sessizje birnäçe ýyl bäri Hezreti Luta iman eden 70 töweregi adama gözlerini dikdi. Bu adamlar ilki köpçülige, soňra biri-birilerine seredişýärler. İçinden biri bir ädim öňe saýlanýar, yzyna öwrülip dostlaryna bakan:

– Ynha, hakykat orta çykdy... Lut bizi aldady, özi keýp çekmek üçin başga ýurtlardan görmegeý üç ýigidi getirip öýünde saklaýar. Men indi oňa ynanamok. Men onuň Allasyna-da, pygamberligine-de ynanamok. Men sodomly doganlarymyň ýanyna dolanýaryn – diýip bagyrdy we beýleki sodomlylaryň arasyna goşuldy.

Onuň yzysüre, ilki 10, soňra 20, soňra 30 adam güpürdeşip sodomlylara goşulýar. Elli altynjy adamdan soňra gapynyň agzynda galan 14 adam biri-birine gysylyşdylar. Olaryň içinden

biri gaty ses bilen gygyrdy:

– Biz imanymyzdan dänmeris. Nähili howp abansa-da biz Allanyň ýolundan dänip bilmeris. Alla bardyr. Alla beýikdir. Alladan başga sygynyljak zat ýokdur. Lut onuň pygamberidir.

Dek ýaňy aralaryndan aýrylyp sodomlylaryň hataryna goşulan biri:

– Ýalňyşýarsyň. Luty goldamakdan el çekiň. Ynha serediň ahyryn, ol üç sany owadan oglan bilen öýünde edenini edip otyr. Siz bolsa ony goramaga çalyşýarsyňyz. Indi size Lutdan haýyr gelmejegini bilip goýuň! – diýeninden, 14 sany arassa imanly kişi:

– Ýum agzyňy, melgun! Ýüregiňizde Alla söýgüsi bolsady, dessine inkärçilige düşmezdiňiz. Siz bu azgynlardanam beter günäkärsiňiz – diýip jogap berýärler.

Köpçülikler hapa-paýys sözler ýagyp başlaýar.

Edil şol wagtam garaşylmadyk zat bolup geçýär. Gapy açylýar we Hezreti Lut görünýär. Onuň görünmegi bilen köpçüligiň sesinde suw sepilen ýaly bolýar. Hezreti Lut pessay ses bilen:

– Menden soranylýan myhmanlar içerde otyrlar. Emma, geliň, rehim ediň, myhmanlarymy ynjytmaň. Üçüsi-de siziň sözleriňizi eşidip otyrlar. Bolar-bolgusyz warsakylaryňyz bilen meni myhmanlara ýüzügara etdiňiz! – diýýär.

Köpçülikden haýasyz gülkä garylan sesler asmana galýar:

– Biz ol myhmanlaryň bahasy ölümüne durýanam bolsa, seniň eliňden aljakdyrys, eý Lut!

Nätjegini bilmeýän Hezreti Lut olara gyzlaryny hödürlemäge mejbur bolýar. Emma azgyn pällerinden gaýtmak islemeýän märeke:

– Seniň gyzlaryň seniňki bolsun. Biziň gyzlar bilen işimiz ýok. Bize gyzlaryňy peşgeş eden bolup, halas bolaryn öýdýän bolsaň, gaty ýalňyşýarsyň -diýip bögürişýärler.

Soňra çaltlyk bilen merdiwanlara atylýarlar. Adamlar şeýle bir çalt hereket edipdi welin, 14 iman edenler çar tarapdan ýagýan ýumrugyň we depginiň badyna bir gapdala zyňylyp gidipdiler. Açyk galan gapydan kürsöp uranlar Hezreti Lutyn yzyndan ylgaýarlar. Hezreti Lut zordan özüni myhmanlaryň oturan otagyna atýar. Yzyndan demi-demine ýetmän girenler oturan üç

myhmana gözi düşýär. Hezreti Lut otagyň bir burçuna gysylyp we gözlerinden boýur-boýur ýaş akdyryp:

– Ýa Rebbi! Ýa Rebbi! Bu zalymlardan bizi halas et! – diýip nalyş edýär.

Üç sany erkek çaltlyk bilen myhmanlara tarap okdurylýar. Olar myhmanlaryň iň öňde oturanyna hapa ellerini uzadýarlar. Emma şol pursat özüni bileklerinden tutup götermek islän bu üç azgyn sodomla başyny galdyryp sereden perişde ýuwaşlyk bilen olaryň ýüzlerine üfledi. Bu hereket adatdan daşary aljyraňňylyk döretdi... Üç sodomly bileginden tutan ýigidini taşlap iki ellerini gözlerine ýetirdiler we üçüsi-de zarynlap:

– Waý, dat! Göremok, göremok! – diýip bögürişmäge başladylar. Haýsy tarapa gaçjaklaryny-da bilmän, ikiýana elewreşýärler.

Bu gorkunç we iniňi tistgindiriji dady-perýatlar gapynyň agzyna hümer bolup duran sodomlylary gorka düşürýär. Munuňam üstesine gözleri gapylan üç azgyn ildeşiniň özlerine tarap patanaklap gelşini görenlerinde, gorkudan ýaña biri-birilerini depgiläp daşaryk çykmaga jan edýärler. Bu ahy-nalalar bilen daşarda garaşyp duran jemendäniň arasyna goşulýarlar:

– Kör boldular! Myhman ýigidiň golundan tutan ildeşlerimiz kör boldular – diýip gygyryşlarlar.

Hemmeler aňk bolup galdy. Bu aljyraňňylykdan aýňalyp yetiştirmänkäler Lutyň öýünden daşaryk zyňlan gözleri gapyk üç sodomly patylap öňlerine düşýär...

Edil şol wagt merdiwanyň ýokarsyndan garap duran Aşela howsala düşüp:

– Eý Hudaýjan, içerde bir zatlar-a bolýar. Hemmesi jyrralyp gaçdy, hiç biri Lutyň myhmanlaryna batyrynyp bilmediler. Ýogsa-da bu gelen myhmanlar adam däl bolaýmasyn?!. – diýýär. Daşarda ýeri-gögi tutup duran haýkyryşlar öýüň içinden eşdilip durdy. Myhmanlar bolsa sowukganlylyklaryny ýitirmän öňki oturan ýerlerinde arkaýyn otyrlardy. Olaryň biri Hezreti Luta bakyp:

– Bize päkgöwünlilik bilen eden mürähediňi diňe seniň kimin arassa guldan garaşyp bolar. Hany saňa iman eden yetmiş kişi? – diýdi.

Hezreti Lut (a.s) alada galyp, soraga sorag bilen jogap berdi:

– Ýogsa-da olar maňa hyýanat etdilermi näme?..

Ýigit sypatyna giren şol perişde muňa şeýle jogap berdi:

– Çüýrük ýüreklileriň Allanyň ýolunda eden hyzmatlary-da çüýrükdir. Ynha, gör, adam diýlen zat nähili nadan mahluk ekeni...

Şol wagt daşarda Hezreti Lutyň jadygöýdigi barada bir sodomly bokurdagyny ýyrtara getirip şeýle diýýärdi:

– Görýäňizmi, doganlar. Şunça wagtlap aramyzda ýaşan Lutyň bir jadygöý, gözbagçydygyny görüň. Biziň ekabyrlarymyzyň üç sanysynyň gözlerini kör edip taşlady. Kim bilýär, ýene niçiksi gözbagçylyk etjekdir. Ony diri goýsak bizi-de jadylar. Ony öldüreläň. Ilki öýüni, howlusyny ýakalyň, ot-tüssä boglup ölüp gitsin, bizem halas bolalyň.

Hezreti Lut bu sözi eşidip demi tutuldy, depe saçy üýşdi... B ýagdaýy gören perişdelerden biri ýerinden turup onuň ýanyna gelip şeýle diýdi:

– Gorkma Lut, ýüregiň was-was düşürme. Biz gökleri we ýeri, ikisiniň arasyndaky zatlary ýaradan beýiklerden beýik Allanyň perişdeleridiris... Allanyň habarçylary hökmünde seniň ýanyňa geldik. Biz seni bu milletiň şerinden halas etmäge geldik. Seni-de, maşgalaňy-da halas etjekdiris. Emma heläk edilmegi emredilen aýalyňy halas edip bilmeris.

Hezreti Lut haýran galmakdan ýaňa, olara zordan ýüzlendi:

– Diýmek siz, Beýik Rebbimiň perişdeleri, hä?

Perişdeler:

– Elbetde, eý Lut, biz bu şäheriň halkyna asmandan aýylganç bir bela inderjekdiris. Bu jeza azgynlara beriljek jezadyr – diýip jogap berýär.

Daşarda goh-galmagal ýatanokdy. Birgiden adam öýüň gapysyny ýumruklaýardylar.

Hezreti Lut gaýga galyp şeýle diýdi:

– Bular häzir gapyny döwerler. Haý diýmänem ýene bu otaga girerler. Ýene size batyrynjak bolarlar. Myhmanlardan biri ýerinden turup otagyň gapysyny açdy we daşaryk üfläp goýberdi. Bu üflemeden soň gapyny paltalap duranlaryň sesi ýatyşdy. Onuň deregine bolsa gulagyňy gapyp barýan iňňildiler, ahy-waýlar asmana galdy. Öýüň daşyny gallap duran ýüzlerçe adam biri-

biriniň üstüne geýdirilişýän tomzaklar ýaly gybyrdaşyp ýördüler. Elleri bilen bolsa ýüzlerini tutup sesleriniň ýetdiginden:

– Waý kör boldum, gözüm gapyldy! – diýip çygryşýardylar.

Hezreti Lut bu boluşy görüp belli-beter howsala düşdi, derhal yzyna öwrülip, myhmanlaryna aýry-aýry içgin seredip çykdy, soňra sesini titredip zordan:

– Size ynandym! – diýip jogap gaýtardy.

Perişdeler şeýle diýdiler:

– Saňa şuny aýtmakçy! Eý Lut, bu şäheri ýumurtga togalabermeli etjekdiris!.. Munuň üçin seniň derhal şäheri terk etmegiň gerek. Maşgalaňy we saňa ynanan on dört adamy, olaryň maşgalalaryny alyp bu ýerden çyk-da git.

Hezreti Lut olara sorag berdi:

– Haçan şäheri terk etmeli, eý Allanyň ilçileri?

Jogap şeýle boldy:

– Gije ýarymdan soň... Özüňe ynananlary alyp günbatara tarap ýola çyk. Gaty çalt ýol aşmasaňyz bolmaýar, siz eýýäm daň tilkiguýruk bolandan baş şäheriň çäginden daşary çykmalysyňyz. Eger bu etmişli baş şäheriň çäginden çykyp ýetişmeseňiz, Allanyň bu ýerlere berjek uly azabynyň içinde senem, seniň adamlaryňam heläk bolup gidersiňiz. Çölleriň, jülgeleriň, gaýalyklaryň hiç ýerinde durmagyn. Wagt ýitirmän, arkaňyza bakman ýöremelisiňiz.

Hezreti Lut birdenkä ýene Aşelany pikir etdi. "Emma heläk edilmesi emredilen aýalyňy halas etmeris" diýen söz ony gaýgylandyrýardy. "Eýsem Aşela hem bu azaba uçramalymyka, sodomlylar ýaly ýok bolup gitmelimikä?.."

Hezreti Lut bu pikirlere çümüp durka myhmanlar gapa tarap ýöneldiler. Hezreti Lit olaryň yzyndan ýöremek isledi, emma ol bary-ýogy iki ädim ädip bildi, ondan aňry ýöräp bilmedi. Çünki myhmanlaryň üçüsi-de gaýyp bolupdy... Hezreti Lut gaýyp bolan perişdeleriň yzyndan daşary çykanynda howluda bir adamyňam ýoklugyny gördi. Birdenem yzynda aýak sesi eşidip yzyna öwrülende aýaly Aşela gözi düşdi. Aşela gapynyň agzynda ýüzi solgun, omuzlary çökgün, nury gaçan gözlerini mölerdip durdy. Hezreti Lut ony bu halda görüp ýüregi syzlap gitdi, ylgap onuň

ýanyňa geldi:

– Aşela, ömürlük başdaşym, saňa hiç zat etmediler dälmi?...

Aşela pyşyrdap diýen ýaly jogap berdi:

– Ol üç ýigit ýeriň üstünden duman ýaly göterilip gitdiler.

Hezreti Lut:

– Aşela, olar Beýik Allanyň ilçileridi. Maňa ertir säher çagy Sodom, Gomorra we beýleki üç şäheriň Allanyň gazabyna uçrap ýok ediljekdigini aýtdylar. Bize daň atmanka bu şäherden daşlaşmak gerek – diýdi.

Aşela otagyň künçlerine seredişdirip:

– Bir zatlar alayyn onda ýanyma... Gyzlara habar berdiňmi? Bize ýakyn duranlary habardar etdiňmi? – diýende, Hezreti Lut şeýle jogap berdi:

– Heniz etmedim. Sen gyzlaryň bilen goşuňy düw. Men beýlekileri habardar edeýin.

Bu oslagsyz ýolagçylyk iman edenleri aýaga galdyrdy. Alla iman getirmegi unutnadyk on dört kişi maşgalasyny jemläp, Hezreti Lutyň howlusyna üýşdüler. Hezreti Lut aýaly we gyzlary bilen bile daşary çykanynda garaňkyda titreşip duran nazarlar oňa gönükdü.

Hezreti Lut ýuwaşlyk bilen öňünde duran adamlara:

– Bu gije Allaha ynanmadyklaryň, durmuşlaryny pislige bulaşdyranlaryň, azgyn ömür sürenleriň, dogry ýola girmedikleriň iň soňky gijesidir... – diýdi.

Çolaran köçeleriň ugrundaky öýlerden sazyň owazy bilen garyşyk adam sesleri we gülki ýaňlanýardy. Sodom şäheriniň erkekleri we aýallary aýry-aýrylykda ýigrenji günäleriniň dünýäsinde aýşy-eşrete gark bolupdylar...

Aşela Luta bakyp:

– Ýa Lut!. Biziň bu gidişimiz meniň hiç maňzyna batmaýar. Üç sany kimdigi näbelli kişi seniň ýüregiňe gorky salyp gitdiler. Sen bolsa ol gorky bilen hereket edýärsiň – diýdi.

Hezreti Lut aýalyňa:

– Ýa Aşela!.. Bu gorky däl, Allanyň emridir!

Emma Aşela:

– Bolýa-la, senem bir... Öz-özüň hamhyýal bolup bir zatlary tapyşdyryp ýörsüň. Ynha görärsiň, Sodoma-da, Gomorra-da,

beýleki şäherlere-de döw çalmaz. Sen diňe süri-süri mallaryňdan, baglaryňdan el ýuwarsyň – diýip, ýene-de bir gezek imansyzlygyny subut etdi.

Olar şäheriň daşyna çykyp günbatara tarap ýöremäge başladylar. Barýanlaryň agzynda diňe: "Yzyňa bakma!" diýen söz bardy.

Aşela ýüreginde birnäçe ýyllap basyrnyp ýatan şübhe ýylanyny gymyldadyp, mekirlilik bilen kellesini yzyna öwürdi... Sodom yzda galypty. Ýyldyzlar bolsa, göýä şäheriň depesinden gaçaýjak-gaçaýjak bolup durdy... Sodom şäheri çuňňur uka batan ýaly görünýärdi. Eger şumat Aýyň ýagtysy bolsa Sodomyň jaýlary-da mese-mälim görünjekdi.

Çöl gutaran badyna gitdigiçe kertleşýän gaýaly daglar başlanýardy. Bu dagdan geçýän dar geçelgeler barha kynlaşýardy. Düýeleriň we gatyrlaryň üstünde barýanlar ulaglaryndan düşüp pyýada ýöräp başladylar. Haýwan janawarlary idip barýan erkekleriň boguk ardynjyramalaryndan başga zat eşdilenokdy.

Hezteti Lut öňünden barýan we yzyndan gelýän adamlara ýene-de bir gezek sargyt etdi:

– Nähili ses eşitseňizem yzyňyza bakaýmaň, bakyjy bolaýmaň. Bu size Allanyň buýrugydyr. Unutmaň, gün gyzmanka ilki Sugara barmalydyrys. Ýogsam bizem ýok bolup gideris.

Şol wagt Aşela içinden: "Lutyň yzyna düşüp ýalňysdym öýdýän?.. Ýerimi, ýurdumy, ene-atamy, garyndaşlarymy yzda galdyrdym. Sodom durmuşymdan syryp-süpürilýär. Lut bilen näbelli ýurtlara barýaryn" diýip pikirlenýärdi.

Sugaryň ýoly barha ýokary galýardy we barha kertleşýärdi. Erkeklerden biri Hezreti Luta golaýlaşyp:

– Ýa Lut, aramyzda garrylar bar, ýöräp bilenoklar, bir ýerde säginip dync almalymy? – diýdi.

Hezreti Lut oňa:

– Bir sekunt hem durmaly däldiris. Daň atmanka Sugara ýetjek bolmaly. Ýaşlar ýörämege rowgaty galmadyk garrylary arkalaryna göterip, ýola dowam etsinler! – diýip jogap berdi.

Aşaklarda gazaply tupan turupdy. Tüweleýiň şuwuldysy gulaklary gapara getirýärdi.

Tupanyň sesi barha ulalýardy. Şemal Sugara tarap dag

gerişlerine dyrmaşyp barýan ýolagçylaryň ökjesini ýalap-ýalap gidýärdi. Indi hemmeler Sodom we Gomorrany, beýleki üç şäheri aýylganç bir apatyň gurşap alandygyny duýmaga başlady.

Aşakdan gelýän we gitdigiçe gorkunçlaşýan tupanyň sesine sarsman duran diňe Hezreti Lutdy.

Daga dyrmaşyp başlan pursatyndan başlap diňe özi hakda pikir edip barýan Aşela hem sandyrap barýan adamlaryň arasynda sekuntsaýyn artyp barýan gorka gaplanyp Hezreti Lutyň bir ädim yzyndan ýöräp barýardy.

Ol birdenkä ähli men-menligini gurşap alan gorky duýgusyndan halas bolmak üçin iňnildäp Hezreti Lutyň gollaryna ýapyşdy.

Yzda gaty uly harasat gopýardy. Her minutda biraz ilerläp barýan dagyň gerişlerine iri-iri ýagyş damjalary patlap düşýärdi. Munuň ýaly ýagyşy henize çenli gören ýokdy. Ýagyş damjasynyň düşen ýerinde gaýa bolsun, toprak bolsun, agaç bolsun, parhy yok – ýekeje damja degdigi alawlap ýanýardy. Eger olar şol wagt yzlaryna bakyp bilsediler, onda her damjanyň düşen yerinden duman çykýandygyny görerdiler.

Birdenem asmandan, gara bulutlaryň arasyndan syrylyp gyp-gyzyl Aşaklardan öwürýän gazaply tupanyň sowurýan aram howasy öz yerini yssy howa berdi. Yssy şemalyň sowurýan gyzgynlygy ýolagçylaryň ýeňsesini gowrup barýardy.

Ýolagçylaryň hemmesi-de şol wagt depe saçlary üýşen ýagdaýda şol bir zady pikirlenýärdiler:

"Hudaý saklasyn! Diýmek, Seniň gazabyň ol günäli şäherleri şeýdip gowrup taşlady. Biz ol şäherlerden şunça uzaklaşanam bolsak, Seniň apatyňdan ýaña sandyr-sandyr edip durus. Kim bilýär, olar näderejede uly azabyň içinde çabalana-çabalana yok bolup gidendirler"...

* * *

Hezreti Lut we oňa iman edenler Sodomdan çykan wagtynda şäher halky nobatdaky günäden pürepür gijelerine başlapdylar.

Şol gije şäheriň kethudasy Behtanyň öýünde uly zyýapat bardy. Bu zyýapatda Sodomyň häkimi Bari we Gomorranyň häkimi Berşa hem bardy. Behta olary bu zyýapata çagyrmagynyň sebäbini şeýle

düşündürdi:

– Siz bu iki şäheriň häkimlerisiňiz. Birnäçe ýyl bäri degdirmän goragyma alandygym üçin menden nägile bolan adamyňyz Lutyň indi agzynyň ýumdurylmaly wagtyňyň gelendigine menem karar berdim. Lutam, bu gün oňa myhman bolan üç sany owadan ýigidem jadygöý eken. Baş ýüzden gowrak sodomly erkek ol jadygöýleriň jadysy bilen birnäçe sagatlap gözlerinden mahrum boldular, kör boldular. Indi bolsa olaryň hemmesi gorkudan ýaňa öýlerinden çykyp bilmän dur. Özünü adamlaryň iň arassasy edip görkezen Luta gerekli jezany bermek isleýärin. Sodomlylaryň birnäçesini birnäçe sagatlap kör eden Luty men ebedilik kör etmekçi. Men onuň gözlerini oýup taşlajak.

Gomorranyň häkimi hasam gyssanyp:

– Ony derhal huzurymyza getirsene, eý Behta! – diýip gygyrdy.

Behta oňa arkaýynlyk bilen jogap berdi:

– Ýok-la, biz entek bärde keýp çekeliň. Islän wagtymyz ony getirip eden jadygöýliginiň jezasyny bereris.

Şäheriň haram meýlis dowam edýän öýlerinden on esse beter şowhun-şagalaňyň sesi Behtanyň öýünde asmana göterildi.

Sazyň, oýunyň, şerabyň keýpi az salymyň içinde Behtanyň myhmanlaryny joşa getirdi. Şol wagt gapyny bat bilen açan Behtanyň bir nökeri endik edinen hemişeki pis gylyklaryna başlan adamlaryň keýpini orta bilinden kesdi:

– Hojaýyn, Lut öýünde yok!

Behta haýran galmak bilen oňa ýüzlendi:

– Diýmek gaçypdyr-da, şeýlemi?

Behtanyň nökeri oňa şeýle jogap berdi:

– Hawa, hojaýynymyz. Lut özüne ynanlary yzyna tirkäp gaçypdyr. Goňşularynyň aýtmagyna görä, juda galagoply haldamyşynlar. Özlerem goş-golamlaryny we mallaryny taşlap gidipdirler.

Şerabyň, oýunyň, sazyň we hemişeki haram keýpleriniň humarynyň täsirine seri dumanlap duran sodomlylaryň hemmesi-de Lutyň gitmegine begendiler.

– Lut giden bolsa owarrama gitsin-le!.. Biz öz keýpimize we wagtymyzy şat geçirenimize seredeliň – diýip ýañadandan ýigrenji keýplerine başladylar we gitdigiçe daralyp barýan günäler halkasynyň içinde özlerini ýitirdiler. Olary bu

günäleriň halkasyndan ertire çenli hiç zat alyp çykyp biljek däldi. Sodomyň her bir öýünde şular ýaly ýigrenji pursatlar dowam edýärdi.

Sodom şeýle ýagdaýdaka Gomorrada nämeler bolýardy? Eýsem bu iki şäherden ep-esli uzaklykdaky Sana, Didom we Dina şäherlerinde gije nähili geçýärdi? Beýleki şäherlerde-de edil şular ýaly ýigrenji pursatlar bolup geçýärdi. Hawa, Allanyň adam edip ýaradan erkekdir aýal jynsly münlerçe mahlugy azgyn keýpleriniň ýesirine öwrülip, haýwanlardan pes derejä düşen durmuşlarynyň içinde wagtlaryny geçirýärdiler.

Sagatlar geçdi, wagt gije ýarymdan agdy. Azgyn keýpi-sapanyň batgasyna gark bolan ýagdaýda huşlaryny ýitiren bu adamlar birdenkä öwsüp başlan gazaply şemalyň penjireleri ýarara getirýän şuwuldysyna özlerine geldiler. Ýeliň gorkunç sesi bütin Sodomy gurşap aldy. Olaryň biri penjireden daşaryk bakmaga synanyşdy welin, gorkunjyndan gözleri hanasyndan çykaýjak boldy.

Sodomyň köçelerinde tüweleý pyrlanýardy. Asmanda bütin Sodomy gurşap alan, şäheriň üstüni basan gap-gara duman bardy. Bu elhenç hadysany gören badyna özüni yza oklap:

– Daşarda gorkunç zatlar bolup geçýär, soňumyz geldi öýdýän! Daglar üstümize süýşüp gelyär!

Ol sözüni gutaran badyna daşardan kürsäp uran şemal öýüň dört diwaryny biri-birine ýapyşdyrды. Sodomyň ähli öýlerinde şeýle ýagdaý dowam edýärdi.

Bu aýylganç hadysadan gorkunjyna gözleri çakgyň çüýüne dönen Sodomyň aristokratlary näme etjeklerini bilenokdylar. Edil şol wagtam gapynyň agzynda bir adam peýda boldy we gaşlaryny çytyp:

– Eý sodomlylar! Ynha, ýyllar boýy tanamak islemedigiňiz Allanyň gazaby üstüňize geldi! Ömrüňizi dürli ýigrenji işleriň içinde geçirendigiňiz we Allaha şirk goşandygyňyz üçin azaba duçar bolduňyz. Mydama şübhede gezdiňiz we iň pis keýpi-sapalarda wagtyňyzy geçirdiňiz. Ne-hä bu günäleri terk etdiňiz, ne-de Allanyň barlygyna we birligine ynandyňyz. Haçanam bolsa bir gün bu azabyň geljekdigine şübhelendiňiz. Indi bolsa ol azaby dadyň... – diýip gygyrды. Bu sese hemmeler

doňup galdy. Köçeler tozana gapgarylypdy. Diwarlardan gopýan daş bölekleri saga-sola uçuşyp ýördi...

Az salym mundan owal keýpi-sapanyň iň ýigrenjisiniň girabynda ýaýnap oturan adamlar indi köçelere dökülipdi. Gaçjak bolýarlardy, nirä gaçjaklarynam bilenoklardy. Haýsam bolsa bir tarapa ylgaşlaýardylar, birdenem özlerine tarap ullakan agajyň howada zymdyrlyp gelýändigini, ýüzlerçe jaýyň gözleriniň alnynda çepbe çöwrülýändigini görüp yzlaryna öwrülýärdiler. Behta bu aýylganç sahna tomaşa edip durşuna näme etjegini bilmeýärdi. Sodomyň häkimi Bari sandyr-sandyr edip:

– Lutyň Allasy!.. Hawa, Hawa, Onuň gazaby bu!.. – diýip käkeleýärdi.

Asmanyň ýüzüni gaplap alan gap-gara buludyň şäheriň üstünden agyr-agyr inişine gözlerini diken Behta:

– Alla! Lutyň Allasy! Indi saňa ynandym! – diýip iňňildemäge başlady.

Sodomyň häkimi Bari bolsa Behtanyň "Alla" diýip zarynlap oturyşyny görüp, birdenkä hahahaýlap gülmäge başlady:

– Alla hä?.. Hany Oňa ynanmaýardyň-a? Gelsin, göreli bakaly diýýärdiň-ä! Azaby niçikmiş görkezsin diýýärdiň-ä! Ynha-da görkezdi. Hany Oňa garşy göreşsene!.. Çagyrsana çokunyp ýören putlarymyzy!.. Diýmek Lut bu harasadyň başymyzdan injegini bilip şäheri terk edipdir-dä? Diýmek ol Allanyň ilçisi ekeni. Ol birnäçe ýyllap bizi dogry ýola çagyrdy. Biz bolsa oňa ne ynandyk, ne-de onuň Allasyna!.. He-eý, bärlik seretsene Behta!.. Içinde hudaýlarymyzyň oturan ybadathanamyz nähili çökýär!

Hawa, gala kimin salynan ybadathana çat açyp ýere siňip barýardy. Uçuşyp ýören daşlar ol ybadathana tarap ylgap barýan we ybadathananyň içinde özüni atan adamlary bir demiň özünde läşe öwürüp taşlapdy.

Sodomyň häkimi Bari ýanjagazynda häzirem pişik ýaly gagsap we myrryldap duran Behtanyň golundan tutup:

– Hemmämiz ölüp gideris! Edýänlerimiziň erbetdigini, ahlaksyzlyga düşendigimizi, bulara garşy Allanyň bize jeza berjegini aýdan wagtynda Lutyň üstünden güldük. Allanyň özümüz üçin ýaradan zenanlaryny goýup erkeklere ýanaşdyk. Ynha, bu

azgynlygymyzyň jezasyny bolsa şu wagt çekmäge başladyk – diýdi.

Şäheri gurşap alan gazaply ýel adamlaryň endamyny ýakyp-ýandyryp barýardy. Ahy-nala, dady-perýat tutuş Sodomy gaplap aldy. Çaga-çuga, erkek, aýal hemme sodomlylar biçäre halda uwlaşýardylar, üst-başlaryny ýyrtyşdyryp, ýüz-gözlerini dyrnaçaklap eýläk-beýläk elewleşýärdiler. Olaryň hemmesi-de ölüm bilen ýüzbe-ýüzlügiň, elhenç azabyň gorkusyndan ýaña akyllary başyndan uçupdy. Şäheriň daşyna çykjak bolup urunylan her synanyşyk göze görünmeýän güýçleriň garşylygyna uçrap, şowsuz tamamlanýardy.

Elewräp ýören adamlardan birdenkä iniňi tisingindiriji ahy-nalalar eşdiligine başlandy. Bu ahy-nala olaryň dek ýañky ahy-nalalaryndan üýtgeşikdi.

Asmandaky gorkunç gara bulutlar Sodomyň we beýleki şäherleriň üstüne halas bolmak mümkinçiligi bolmadyk katastrofa bolup çöküpdi. Gara bulutlaryň, dumanlaryň arasyndan etmişli şäherleriň we adamlaryň üstüne gyzgyn daşlar ýagýardy.

Hawa, ýagýan ot, patlap düşýän gyzgyn daşlar adamlary ýekän-ýekän ýakyp taşlaýardy. Perýatlar, gorkunç ahy-nalalar, iňňildiler barha artýardy. Eger-de bu aýylganç sahnany kim gözi bilen görse gözi hanasyndan, beýnisi kelleçanagyndan çykardy. Bular ýaly depe saçyňy syh-syh ediji gorkunç hadysany adamzat henize-bu güne çenli görmändi.

Sodomyň häkimi Bari sandyrap durşuna, gözlerini hanasyndan çykarýjak bolup, göz alnynda bolup duran gorkunç hadysalara seredip:

– Menem ýok bolaryn! Menem ýok bolaryn! – diýip gygyryp durşuna, ot we daş ýagyp duran köçä tarap ylgady. Emma bu onuň agzyndan çykan iň soňky sözdi.

Mähnet bir daş häkimiň kellesine gütläp degenden, ol ot alyp ýanmaga başlady.

Häkim Bariniň soňy hem beýleki azgynlaryňky ýaly bolup gutardy. Behta bu hadysany görüp doňnaradaş bolyp durdy. Soňra ol ýalbaryjy äheňde Alladan merhemet diledi. Emma soňky tüýkülik sakal ezyärmä näme? Onuňam soňy ähli beýleki

hudaýsyzlar ýaly tamamlandy.

Behta umytsyzlyk bilen şäheriň daşyna tarap ylgap başlapdy. Demi-demine ýetmän ylgandan soňra ol birdenkä säginýär. Şäheriň daşyna ylgaýandyryn öýdüp, şunça ylgap gelen ýeri onuň öz köşgüniň önüdi.

Samsyklyk bilen bu kör ylgaşlama ony ýene-de ylgap başlan ýerine getiripdi. Ol umytsyzlykdan ýaňa näme etjegini bilenokdy we "Ýa Rebbim! Halas et meni..." diýip zaryn-zaryn gygyrdy.

Edil Sodom ýaly beýleki şäherlerem şular ýaly bela-betere uçrapdylar we ýekeje adamam bu aýylganç soňlamadan halas bolup bilmändi. Birdenem şäheri gaplap alan, ajal ýagdyran gara duman ýom-ýok boldy. Şäher ümsümlige bürendi. Diňe şatyrdaş ýanýan jaýlaryň sesi eşdilýärdi.

Behta ysgynsyzlyk bilen ýerinden turanda köçeleriň ugrunda müňlerçe adamyň läş bolup ýatandygyny gördi. Kimler böleklenip, tike-tike bolupdy. Kimleriň jesedi bolsa häzirem burugsap ýanyp durdy. Gorky Behtanyň bütin süňňüni gaplap aldy. Elleri we aýaklary çekilip barýardy. Göýä gany gurap barýan ýalydy. Köşgüniň heniz çökmedik diwary önüne geldi we bütin agyrlygy bilen onuň üstüne abandy. Şeýdibem Sodomyň iň uly hojaýyby Behta daş bölekleriniň arasynda pürkülip akýan ganlaryň içindäki et parçalaryna öwrüldi...

* * *

Hezreti Lut özüne ynananlar bilen birlikde birnäçe sagatlap durman-säginmän ýol aşdy. Aşaklardan eşdilýän gulagyňy gapyp gelýän şuwulduly ýelleriň ýakyp-ýandyryjy tolkunlary olaryň endamlaryny ýalap-ýalap gidýärdi. Bu ýagdaýdan soňa-a olar uly howsalanyň içine düşdüler. Hudaýdan gorkularyna olaryň hiç biri gözlerini ýerden galdyryp bilmeýärdiler.

Gijäň garaňkylygyna garamazdan guşlaryň topar-topar bolup depelerinden uçup barýandyklaryny duýýardylar. Diýmek janly-jandar bu gazapdan gacybildigine gaçýardy. Diýmek aşakda hakykatdanam gorkunç hadysalar bolup geçýärdi.

Şonça beýiklikde barýandyklaryna garamazdan, hususanam gije

ýarymdan soň doňduryjy sowuk howanyň bolmalydygyna garamazdan, alynlarynsan, sakgallaryndan, boýunlaryndan şabyrdap der akýardy. Sebäbi ýel gyrgyzdy. Gyzgyn ýel ýeňselerini gowrup barýardy. Aşaklardan öwüsýän ýel dagyň belentliklerine çykýança sowaýjak ýalydy. Emma tersine olar deriň içinde barýardylar. Hezreti Lut argyn halda barýan adamlarynyň arha ysgyn-mydardan gaçyp barýandygyny görüp şeýle diýdi:

– Ýerleriň we asmanlaryň, adamlaryň we haýwanlaryň, toprakdan döreyän bütin ösümlikleriň ýaradyjysy bolan Allatagala iman edenler zyýan çekmez. Alla olar üçin hemişe iň uly dost, iň uly hemaýatçy, iň uly penakärdir. Siz birnäçe ýyllap Oňa ynandyňyz, garşyňyza ýagdyrylan töhmetlere, gybatlara, ýaňsylamalara, zuluma we süteme garamazdan Ondan daşlaşmadyňyz. Barýan ýolumyzda bize salamatlyk garaşýar. Ol ýere baryp ýetenimizden soň neneňsiz uly apatdan aman sypanygyňyza göz ýetirip galarsyňyz. Häzir bolsa sabyrlylyk edip ýoluňyza dowam ediň. Yzyňyzda nämeleriň bolup geçýändigini bilmäge synanyşmaň.

Hezreti Lut sözünü gutarmanka birdenkä aşaklardan yzly-yzyna gulagyňy ýaryp gelýän aýylganç gümmürdiler, partlamalar bolup başlady. Misli ýer bilen asman biri-birine ýapyşan ýaly boldy. Ýolagçylaryň ählisi bu gümmürdiniň zarbyndan ýer bagyrtlap galdylar. Dik üstünde diňe Hezreti Lut bilen Aşelady. Daş-töweregi ýanygyň ysy tutdy.

Sodom, Gomorra we beýleki üç şäherden gelen gümmürdileriň arasyndan depe saçyňy üýşüriji ahy-nalalar, dady-perýatlar, uwlamalar eşdilýärdi. Hezreti Lut dynman Hudaýa dogra edýärdi. Aşela on iki süňňüni sandyradyp birden yzyna öwrüldi we hemme zady gördi: aşaklarda bir ýerde galan Sodom göýä edil alkynyna gelen ýaly boldy. Uly şäheriň daşdan salnan kaşaň ymaratlarynyň ot alyp ýanşyny, diwarlaryň jaýyrdap çöküşini, şäheriň köçelerinde müňlerce adamyň ýykylyp-sürşüp ýörendiklerini gördi. Şäheriň üstüni tutan gap-gara dumandan gyzgyn daşlaryň ýagyp durandygyny gördi. Ýagýan daş we ot parçalary gaçyp barýan adamlary we daşdan salnan ymaratlary dowzaha dönderipdi.

Kellelerine gütläp degýän daş bölekleriniň zarbyndan şobada

jesede öwrülýän sodomlylar ölensoňam meýitleri burugsap ýanýardy. Gözleri hanasyndan peträp çykara gelen Aşela Sodomy görşi ýaly Gomorrany-da gördi. Ol ýerde-de jaýlar ýanýardy we yzly-yzyna ýumrulýardy. Ot-ýalyn çar tarapy gaplap alypdy. Gomorranyň köçeleri adam jesetlerinden doludy.

Aşele hasam aşaklara seretdi. Sodom we Gomorra ýaly beýleki üç şäheriňem ot-ýalynyň içinde ýanýandygyny, tike-tikw bolup ýumrulyp-ýok bolup barýandygyny gördi. Aşela özüni birdenkä eýmenç ýyldyrymyň urandygyny we ýanyp barýandygyny duýdy we gygyrmaga synanyşdy. Emma muny başarmady. Sebäbi onuň tutuş bedeni göz açyp ýumasy salymda doňnaradaşa öwrülip galypdy.

Aşela şol pursatda janlylar dünýäsinden tutuşlaýyn alys bir älemiň içine sary ýok bolup gitdi. Hezreti Lut edil ýanjagazynda bolup geçen bu hadysany Aşelanyň daşa öwrülen jesedi gütläp ýere düşende duýup galdy. Ol şol pursatda:

– Aşela! – diýip gygyrdy. Onuň bu sesine ýolagçylaryň hemmesi öwrülip seretdiler we ýerde daş bölegine öwrülen Aşelany gördüler.

Hezreti Lut çäksiz gynanja çümüp aýalynyň saňgaty bolup galan jesedine seretdi. Emma ol diňe we diňe Allanyň ilçisidi we hak öz ýerini tapypdy. Aşela haýyn we imansyz aýaldy. Şonuň üçinem ol Allanyň gazabyna uçrapdy. Pygamberiň aýaly bolmak ýaly bagt hem ony ylahy azapdan halas edip bilmändi. Hezreti Lut dem salymda özüni gaplap alan aljyraňňylykdan we gorkydan saplanyp boýun sunujylyk bilen başyny öňe egdi. Alla tarapyn özüne ugradylan üç perişdäniň sözleri onuň gulagynda ýaňlanyp durdy: "Diňs ýok edilmesi emir edilen aýalyňy halas etmekçi däldiris". Elbetde, Sodoma we Gomorra, beýkeki üç şähre Allanyň gazaby inen inende, Aşela hem wagty-sagady gelende bu azapdan we gazapdan halas bolup bilmedi. Hezreti Lut häzirem aýalynyň daşa öwrülen jesedine seredip duran adamlaryna agras nazaryny aýlap şeýle diýdi:

– Eý meniň baş-üç sany adamdan ybarat halkym!.. Ýoluňyza dowam ediň. Allatagala ynanmaýanlara, küpür edenlere, buýruklaryna ytagat etmeýänlere iň agyr jezany berýär. Hatda bu günäli ýatan meniň başdaşym bolsa-da... Aşelanyň ynanmadyklaryň hataryndandygyny hemmäňizem bilýänsiňiz. Eý kalplaryny Alla

söýgüsi bilen dolduranlar! Aşela Allanyň gazabyna kiçijik bir mysaldyr. Ýeri-gögi sarsdyran gümmürdileri eşitdiňiz. Öwsen gorkunç we gyzgyn ýelleriň şuwuldysy gulaklaryňyzyň düýbüne çenli geldi. Şeýle-de bolsa biz Allanyň bize wada beren amanyna gowuşdyk. Hemmämiz sag-salamat tupana gark bolan şäherleriň çäginde daşlaşdyk. Hudaýyň önünde dyza çökeliň. Allaha hamdy-sena aýdalyň. Oňa ybadat edip minnetdarlygymyzy bildireliň.

Aşaklardan häzirem gümmürdiler we sesler gelýärdi, agyr ýanygyň yslary burunlaryna urýardy. Bulara garamazdan iman getiren sanlyja adam dyzlaryny gaýalara goýup seždä egildiler we Hudaýa hamdy-senalar aýtdylar.

Sugara ýetenlerinde Gün guşluk bolupdy. Indi aşakdan partlamalar, ahy-perýatlar kesilipdi. Hezreti Lut seždeden başyny galdyrandan soň bir gaýanyň üstüne çykdy çuňňur oýlanyp durdy we gözlerini aşaklara dikdi. Soňra gyryk ses bilen:

– Eý Hudaýa iman getiren gullar! Yzyňyza bakyň, ol ýerden göterlen gazap yzlaryna serediň – diýdi.

Allatagala iman eden bendeler bu sözden soň bir-birden yzlaryna gaňryldylar. Seždä egilen ýerlerinden öwrülip aşaklara bakdylar. Ýer ap-ak dumana gaplanypdy... Asmana göterlen Günüň aýdyňlygynda ne Sodom bardy ol ýerde, ne Gomorra, ne-de masgaraçylygyň batgasyna bulanan beýleki üç şäher...

Beýik Allatagala sabryny şeriň peýdasyna ulanyp, günbe-günden azgynlaşan kowma kükürt alawlary bilen daşlar ýagdyrypdy, birnäçe sekuntlap ajal ýagdyran ýagmyryň soňunda halk öz şäherleri bilen birlikde gelejekde adamzada ybrat almak üçin harabalyga öwrülip, ýer bilen ýegsan bolup ýatyrdy...

* * *

"Lut pygamber, Zekeriýa...

Saňa tabşyrdym ýalguzym."

"Raý Çyni" türkmen halk dessanyndan.

Ahyret gününde barmak бүкүп sanaýmalyja adamlary bilen aýratyn ymmat halynda geljek Hezreti Luta (a.s) we onuň ehli-beýtine

bizden dogaýy salamlar, soňsuz hormatlar bolsun. Goý, Lut
pygamberiň eziz ruhy bizden şat bolsun!

© Has TÜRKMEN. Edebi makalalar